

Polecenia podsumowujące

1. Opisz przyczyny, przebieg i skutki wojen włoskich.
2. Wyjaśnij znaczenie stwierdzenia Karola V, że w jego imperium nigdy nie zachodziło słońce.
3. Omów sytuację w Niderlandach w drugiej połowie XVI w.
4. Scharakteryzuj relacje między chrześcijańską Europą a Imperium Osmańskim w XVI w.

Habsburgowie

Ród książęcy wywodzący się z Austrii.

Fryderyk Habsburg – pierwszym cesarzem z dynastii Habsburgów.

Maksymilian I – król niemiecki i cesarz – skuteczna dyplomacja oparta na korzystnych małżeństwach.

Karol V – król Hiszpanii i cesarz, w którego imperium „słońce nigdy nie zachodziło”.

1556 – abdykacja Karola V i podział rodu Habsburgów na dwie linie – austriacką i hiszpańską.

Habsburgowie na tronie cesarskim od 1452 do 1918 r.

Walezjusze

Zjednoczenie znacznych terenów Francji po wojnie stuletniej.

Franciszek I – umocnienie władzy królewskiej oraz reforma armii, kandydat na cesarza.

Wojny włoskie

Konflikt głównie między Walezjuszami a Habsburgami w latach 1494–1559.

1494 – wkroczenie Karola VIII Walezjusza do Włoch.

1525 – bitwa pod Pawią, zwycięstwo Karola V i początek hegemonii Habsburgów w Italii.

1559 – pokój w Cateau-Cambrésis i porażka Francji w rywalizacji z Habsburgami o prymat w Europie.

Rewolucja w Niderlandach

Od drugiej połowy XV w. Niderlandy w rękach Habsburgów.

Kryzys gospodarczy, napięcia społeczne i religijne.

Prześladowania protestantów w czasach namiestnictwa księcia Alby.

1572 – antyhiszpańskie powstanie gezów.

1581 – utworzenie niezależnej od Hiszpanii Republiki Zjednoczonych Prowincji.

Anglia

Rozkwit kraju za panowania Elżbiety I z dynastii Tudorów.

Konflikt między Elżbietą I a królową Szkocji Marią Stuart, zakończony straceniem Marii.

Wsparcie hiszpańskie dla Marii Stuart, a angielskie – dla protestantów w Niderlandach.

1588 – klęska Wielkiej Armady.

Turcja

Rozrost Imperium Osmańskiego w południowej Europie i basenie Morza Czarnego.

1526 – bitwa pod Mohaczem, koniec panowania Jagiellonów w Czechach i na Węgrzech.

Rywalizacja z Wenecją i Hiszpanią o wpływy na Morzu Śródziemnym.

1571 – zawązanie Ligi Świętej przeciwko państwu tureckiemu i bitwa pod Lepanto.

Polecane publikacje

P. Ackroyd, *Wenecja. Biografia*, tłum. T. Bieroń, Poznań: Wyd. Zysk i S-ka, 2015.

M.F. Álvarez, *Cesarz Karol V*, przeł. J. Antkowiak, Warszawa: PIW, 2003.

M. Bogucka, *Maria Stuart*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2009.

